

PTA-leerlingenboekje

Schooljaar 2025-2026

Leerjaar 4 - Leon van Gelder

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Begrippenlijst.....	4
1. PTA - leerlingenboekje	5
1.1 Hoe ziet het PTA per vak eruit?	5
1.2 Aantal toetsen per dag/per week	6
1.3 Regels en afspraken tijdens de PTA-toetsen (met uitzondering van de eindtoets)	6
1.4 Faciliteiten.....	6
1.5 Wat te doen als je een schoolexamenonderdeel, met uitzondering van de eindtoets, hebt gemist?.....	7
1.6 Wat te doen als je een handelingsdeel of praktische opdracht hebt gemist?	7
1.7 Beoordeling schoolexamenonderdeel met uitzondering van de eindtoets	7
1.8 Bezwaar tegen de beoordeling van een schoolexamenonderdeel met uitzondering van de eindtoets	8
1.9 Diplomacommissie	8
1.10 Herkansingen	9
1.11 Mededelingen beoordeling schoolexamen	9
1.12 Bewaarplicht	9
1.13 Profielwerkstuk vmbo-tl/vmbo-gl.....	10
1.14 Toelating tot de eindtoets	10

Inleiding

Beste leerling,

Voor je ligt het PTA-leerlingenboekje van de Leon van Gelder voor het schooljaar 2025-2026.

In dit document vind je allereerst uitleg over het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA). Hierin wordt onder andere uitgelegd welke informatie je allemaal in de PTA's van de verschillende vakken kunt vinden, welke regels en afspraken we met elkaar maken ten aanzien van het schoolexamen én wat daarbij de rol is van de diplomacommissie.

Het schoolexamen bevat in dit geval alle toetsen, praktische opdrachten, werkstukken, verslagen en presentaties die nodig zijn om je diploma te halen. Vrijwel ieder vak sluit je af met een eindtoets aan het einde van je vierde jaar. Dat is een speciale toets binnen het schoolexamen, waarvoor aparte regels zijn afgesproken. Deze speciale regels vind je in het schoolexamenreglement dat je vanaf 1 oktober 2025 kunt vinden op de website van de Leon van Gelder en op It's Learning (in de map LVG PTA en Eindtoetsen jr. 4). Zorg dat je goed weet wat erin staat, zodat je weet wat er van je verwacht wordt.

Het is daarnaast belangrijk om te weten dat het schoolexamen voor het vak Maatschappijleer al in jaar 3 is afgesloten. Dit betekent dat aan het einde van jaar 3 het eindcijfer voor dat vak al vaststaat voor op je diploma. Dit cijfer kan erg belangrijk zijn; het kan je een compensatiepunt opleveren die je misschien in jaar 4 wel heel hard nodig zou kunnen hebben!

Tot slot wenst de schoolleiding je mede namens je docenten en alle andere medewerkers heel veel succes toe met het schoolexamen!

Begrippenlijst

In dit boekje/reglement wordt verstaan onder:

'Inspectie'	de inspectie van het onderwijs, als bedoeld in artikel 1 onder b Wet op het onderwijstoezicht.
'Rector'	de rector of rector van de Leon van Gelder te Groningen.
'Kandidaat'	eenieder die door het College van Bestuur tot de eindtoets wordt toegelaten.
'Examinator'	degene die belast is met het afnemen van het schoolexamen en/of de eindtoets in een vak.
'Schoolexamen'	de toetsen, de praktische opdrachten, de werkstukken, de verslagen en de presentaties, per vak vastgelegd in het PTA.
'Eindtoets'	afsluitend eindtoetsen voor de verschillende vakken, per vak vastgelegd in het PTA.
'Bevoegd gezag'	het College van Bestuur van Stichting Openbaar Onderwijs Groningen.
'Diplomacommissie'	deze commissie vervult de wettelijke taken van de examencommissie, behandelt de verzoeken en klachten van kandidaten én geeft advies aan de rector in het geval van onrechtmatigheden.
'Examensecretaris'	De examensecretaris vervult binnen de school een belangrijke rol in de organisatie rondom de examens en het schoolexamen.

1. PTA - leerlingenboekje

1.1 Hoe ziet het PTA per vak eruit?

Ieder vak heeft zijn eigen PTA. In de eerste lessen van jaar 4 zal het PTA door de vakdocenten worden besproken. Daarnaast zijn de PTA's vanaf 1 oktober ook terug te vinden op de website van de Leon van Gelder en op It's Learning (in de map LVG PTA en Eindtoetsen jr. 4). Naast het PTA bestaat er per vak een studiewijzer.

In het PTA staat per vak in ieder geval de hierna volgende informatie.

Periode

Er is aangegeven in welke periode een bepaalde toets valt. De docent geeft minimaal één week van tevoren (in de agenda van Somtoday) aan, wanneer een bepaalde toets afgenomen zal worden.

In het geval van *praktische opdrachten* en *handelingsdelen* geldt, dat het werk soms over meerdere dagen, soms weken, verspreid zal worden. In dat geval zal de docent in de gaten houden of de kandidaat wel voldoende vorderingen maakt.

Titel + einddoelen en inhoud onderwijsprogramma

Per PTA-onderdeel wordt vermeld wat het onderwerp is en welke officiële einddoelen er bij dat onderdeel horen.

Toets en toetsvorm

De wijze van toetsing. Als het niet anders vermeld wordt, is het een *schriftelijke* toets. Daarnaast wordt bij een aantal vakken ook de term 'praktische toets', 'praktische opdracht' of 'handelingsdeel' gebruikt. Dit houdt in, dat de kandidaat iets **gedaan** moet hebben (bijvoorbeeld een bezoek aan het museum). In het geval van een handelingsdeel moet dat voldoende zijn om het afgetekend te krijgen. Onvoldoende betekent dat je een niet-afgeronde eindtoets hebt, waardoor je niet wordt toegelaten tot de eindtoetsen.

Herkansing

Hier wordt aangegeven of een toets herkansbaar is of niet. Een herkansing is een nieuwe toets over dezelfde stof. De herkansingen vinden plaats na het einde van elke periode. In het geval van een herkansing, telt het hoogst behaalde cijfer. Bij punt 1.10 is hier meer informatie over te vinden.

Weegfactor

Hier staat *hoe 'zwaar'* een bepaalde toets meetelt. Dit is belangrijk voor het bepalen van de eindcijfers en de beoordeling op de tussenrapporten.

1.2 Aantal toetsen per dag/per week

De kandidaat mag niet meer dan **twee PTA-toetsen per dag** hebben en niet meer dan **vijf PTA-toetsen per week**. Dit is inclusief de luistertoetsen bij de moderne vreemde talen. Alle toetsen die niet in het PTA staan, tellen niet mee in het aantal toetsen per week.

1.3 Regels en afspraken tijdens de PTA-toetsen (met uitzondering van de eindtoets)

Indien een kandidaat zich ten aanzien van een onderdeel uit het schoolexamen (met uitzondering van de eindtoets, hiervoor geldt het examenreglement) aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, niet tijdig een (praktische) opdracht of handelingsdeel inlevert of afrondt, gebruikmaakt van niet-toegestane hulpmiddelen (waaronder in ieder geval telefoons en smartwatches vallen), zich schuldig maakt aan (enige vorm van, inclusief plagiaat en ongeoorloofd gebruik van AI) fraude, zich schuldig maakt aan niet-toegestane communicatie, kan de docent een maatregel nemen tegen de kandidaat. De docent mag zich hierbij laten adviseren door de diplomacommissie.

Deze maatregelen, bedoeld onder punt 1, zijn afhankelijk van de aard van de onrechtmatigheid en kunnen eventueel gecombineerd worden. Deze mogelijke maatregelen zijn als volgt:

- Het toekennen van het cijfer 1 bij fraude voor een toets van het schoolexamen.
- Het toepassen van een andere beoordelingsschaal voor een PTA-onderdeel.
- Het ontzeggen van deelname of de verdere deelname aan een of meerdere toetsen uit het schoolexamen of de eindtoetsen.
- Het ongeldig verklaren van een of meerdere toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of de eindtoetsen.
- Het bepalen dat de kandidaat een hernieuwd schoolexamen in de, door de docent, aan te wijzen onderdelen moet afleggen.

Bij werk dat bij een docent ter beoordeling ingeleverd moet worden (praktische opdrachten, boekverslagen, handelingsdelen, werkstukken en dergelijke), is het de bedoeling dat de deadline voor inleveren op een specifiek **lesuur** vastgelegd is. De kandidaat zorgt ervoor dat er vóór het einde van dit lesuur het gevraagde c.q. gewenste 'product' is ingeleverd bij de docent.

Indien de kandidaat het niet eens is met een maatregel en de daaruit voortvloeiende beoordeling door de docent, kan hij daarvoor bezwaar aantekenen bij de diplomacommissie. Zie voor de verdere procedure punt 1.8.

1.4 Faciliteiten

Kandidaten met dyslexie of een andere vastgestelde classificatie, hebben recht op extra tijd tijdens het maken van het schoolexamen én de eindtoetsen. Bovendien zijn er ook andere kandidaten die gebruik mogen maken van andere hulpmiddelen, zoals voorleeshulp. Meer informatie hierover is te vinden op de site van de Rijksoverheid.

Een kandidaat die in aanmerking wil komen voor extra tijd, moet zorgen voor een verklaring opgesteld door een daartoe bevoegd deskundige. Deze verklaring wordt geplaatst in het leerlingdossier van de desbetreffende kandidaat in Somtoday.

Vóór 1 oktober maakt het ondersteuningsteam een overzichtslijst van alle kandidaten die in aanmerking komen voor extra tijd of recht hebben op het gebruik van andere hulpmiddelen. Deze wordt daarna gedeeld met alle docenten die lesgeven in jaar 4, zodat iedereen van deze afspraken op de hoogte is.

1.5 Wat te doen als je een schoolexamenonderdeel, met uitzondering van de eindtoets, hebt gemist?

Als een kandidaat door ziekte of door een andere vorm van overmacht niet in staat is één of meer schoolexamenonderdelen bij te wonen, moet dit telefonisch worden gemeld bij de balie. Bij voorkeur vóór 8.30 uur, maar in ieder geval een half uur voor aanvang van het te missen eindtoetsenonderdeel. Indien de kandidaat minderjarig is, dient de afwezigheid te worden gemeld door zijn/haar ouder(s), voogd(en) of verzorger(s). Het is belangrijk dat er *altijd* op de ochtend voorafgaand aan een toets, een deadline voor een praktische opdracht of een werkstuk naar school gebeld wordt, dus óók als de kandidaat eerder al ziekgemeld was.

De teamleider beoordeelt of een kandidaat door een 'wettige reden' afwezig is geweest. Wettige redenen kunnen onder andere zijn: ziekte en zeer bijzondere familieomstandigheden. We gaan er hierbij van uit dat afspraken, zoals tandarts/dokter zoveel mogelijk buiten schooltijd worden gepland!

Indien de kandidaat geoorloofd afwezig is, krijgt hij de mogelijkheid om het gemiste schoolexamenonderdeel (met uitzondering van de eindtoets) in te halen. Dit gebeurt altijd (op afspraak) tijdens het toetsinhaaluur. De docent mag/kan hier van afwijken bij hoge uitzondering. Na de eerste week van een nieuwe periode kan de kandidaat geen toetsen meer inhalen. Er staat dan voorlopig '*Inhalen*' als beoordeling voor de toets. De kandidaat kan gebruik maken van de herkansing in week 2 van de nieuwe periode om die toets alsnog te maken. Dit kost de kandidaat dan wel een herkansingsmogelijkheid.

De docent die verantwoordelijk is voor de afname van het schoolexamenonderdeel, is eraan gehouden om de ongeoorloofde afwezigheid van kandidaten zo spoedig mogelijk aan de teamleider, de mentoren en de examensecretaris te melden.

Indien de kandidaat ongeoorloofd afwezig is en/of niet op tijd telefonisch is afgemeld, kan de rector in samenspraak met de diplomacommissie een maatregel opleggen. Zie voor de verdere procedure 1.3.

1.6 Wat te doen als je een handelingsdeel of praktische opdracht hebt gemist?

Als de kandidaat met **een geldige reden** een handelingsdeel of een praktische opdracht mist, krijgt hij *mogelijk een alternatief* geboden.

Handelingsdelen of praktische opdrachten die niet met een cijfer worden beoordeeld, moeten minimaal met een voldoende zijn afgerond vóór de eindtoetsen beginnen om deel te kunnen nemen aan de eindtoetsen. In het geval van een onvoldoende, kan de kandidaat door de desbetreffende docent worden verplicht om daaraan in zijn vrije tijd op school verder te werken, totdat aan de gestelde eisen is voldaan. De kandidaat krijgt hiervoor ten hoogste veertien dagen de gelegenheid, tenzij de rector anders heeft bepaald.

Indien de kandidaat geen werk ter beoordeling inlevert bij de docent, wordt hij niet toegelaten tot de eindtoetsen. In dit geval schrijft de kandidaat een brief aan de diplomacommissie voor een verzoek tot dispensatie.

1.7 Beoordeling schoolexamenonderdeel met uitzondering van de eindtoets

De docent is verplicht de gemaakte toetsen binnen tien werkdagen na te kijken. Werkstukken, verslagen en/of handelingsdelen kunnen meer tijd in beslag nemen.

We werken bij de beoordeling met cijfers in een schaal van 1 tot 10, waarbij we de cijfers afronden op één decimaal. Voordat de kandidaat aan de eindtoetsen begint, is duidelijk welk cijfer hij zal moeten halen om uiteindelijk een voldoende te scoren.

1.8 Bezwaar tegen de beoordeling van een schoolexamenonderdeel met uitzondering van de eindtoets

Indien een kandidaat het niet eens is met de beoordeling van een schoolexamenonderdeel door de docent, kan hiertegen bezwaar worden aangetekend, mits daarbij de volgende regels in acht worden genomen:

- De kandidaat geeft het gemaakte werk bij het einde van de toelichting op de beoordeling onmiddellijk terug aan de docent, zonder in het werk enige wijziging of aanvulling te hebben aangebracht.
- De kandidaat bespreekt zijn bezwaar met de docent. Als het bezwaar daarna blijft bestaan, kan de kandidaat bezwaar aantekenen bij de examensecretaris, uiterlijk op de vijfde werkdag na de toelichting op de beoordeling. De kandidaat tekent het bezwaar schriftelijk aan, onder opgave van argumenten.

De diplomacommissie vraagt de rector om een reactie op het bezwaar. Binnen tien werkdagen nadat het bezwaar is binnengekomen, deelt de diplomacommissie schriftelijk en gemotiveerd het besluit van de rector aan de kandidaat mede. Indien de kandidaat niet uiterlijk op de vijfde werkdag na de toelichting op de beoordeling bezwaar aantekent tegen de beoordeling, vervalt de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen.

De kandidaat kan tegen de beslissing van de rector in beroep gaan bij de door het College van Bestuur in te stellen Commissie van beroep. In overeenstemming met artikel 2.63 WVO 2020 wordt het beroep binnen vijf werkdagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk (via e-mail: klachten@o2g2.nl) ingesteld bij de Commissie van beroep.

1.9 Diplomacommissie

In september van elk jaar installeert de rector de diplomacommissie voor dat lopende schooljaar. Voor het schoolexamenjaar 2025-2026 bestaat de diplomacommissie van de Leon van Gelder uit:

- de examensecretaris, de heer Alban Tromp;
- twee onafhankelijke docenten, de heer Tonnie Doornebosch en mevrouw Stéphanie Sadikovič-van der Oord.

Zij worden in hun werkzaamheden ondersteund door een ambtelijke secretaris, de heer Alwin Boele. De diplomacommissie is per e-mail bereikbaar via: diplomacommissie.leonvangelder@o2g2.nl.

De diplomacommissie heeft (onder andere) de volgende taken:

- Behandelen van verzoeken van kandidaten voor bijzondere maatregelen bij een PTA-toets, beoordelen van persoonlijke omstandigheden van de kandidaat.
- Behandelen van klachten van kandidaten voor vrijstelling of ontheffing.
- Behandelen van klachten van kandidaten over een primair besluit van de examiner/docent, waaronder de inhoud of de beoordeling van een PTA-toets.
- Behandelen van klachten van kandidaten over de omstandigheden waaronder een PTA-toets is afgelegd.

Tegen een primair besluit van de diplomacommissie, als bedoeld in lid 2a en 2b, kan binnen vijf werkdagen nadat het besluit is medegedeeld, schriftelijk en gemotiveerd bezwaar worden gemaakt bij de rector. Binnen tien werkdagen nadat het bezwaar is binnengekomen, deelt de rector schriftelijk en gemotiveerd het besluit mede. Tegen het besluit op bezwaar van de rector kan beroep worden ingesteld bij de Commissie van beroep van Openbaar Onderwijs Groningen. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken.

Tegen een primair besluit van een examiner als bedoeld in lid 2c of een omstandigheid als bedoeld in lid 2d kan binnen vijf werkdagen nadat het besluit is medegedeeld, schriftelijk en gemotiveerd bezwaar worden gemaakt bij de diplomacommissie. De diplomacommissie vraagt de rector om een reactie op het bezwaar. Binnen tien werkdagen nadat het bezwaar is binnengekomen, deelt de diplomacommissie schriftelijk en gemotiveerd het besluit van de rector mede. Tegen het besluit op bezwaar van de rector kan beroep worden ingesteld bij de Commissie van beroep van Openbaar Onderwijs Groningen. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken.

Alleen kandidaten, ouders/verzorgers van kandidaten en personeelsleden van de Leon van Gelder Groningen kunnen een verzoek indienen bij de diplomacommissie.

Indien een lid van de diplomacommissie rechtstreeks is betrokken bij een geschil of kwestie, dan neemt hij geen deel aan de beraadslaging en besluitvorming over het geschil.

1.10 Herkansingen

Per periode mag een kandidaat **maximaal twee PTA-toetsen** herkansen, mits in het PTA staat aangegeven dat een bepaalde PTA-toets herkansbaar is. Het is daarom van belang om goed na te denken over welke herkansing voor welk vak wordt uitgekozen. Bij een herkansbare toets telt het hoogst behaalde cijfer.

Voor de herkansing moet de kandidaat zich via It's Learning inschrijven. Zodra een periode is afgelopen, gaat de inschrijving op It's Learning open. Het is belangrijk om hierbij goed te letten op de sluitingsdatum. Zodra de inschrijving gesloten is, komt er op It's Learning een volledig overzicht van de herkansingen te staan.

Uitzondering op bovenstaande zijn de ISP's (Techniek Breed, Zorg & Welzijn, Economie & Ondernemen en KTM). Kandidaten uit de p-stroom mogen één toets uit het profieldeel én één toets uit het beroepsdeel herkansen. De gl-kandidaten mogen twee toetsen herkansen. Deze herkansingen tellen niet mee in het aantal herkansingen genoemd onder punt 1 en worden door de lesgevende ISP-docenten zelf ingepland gedurende het schooljaar.

In geval van afwezigheid bij de herkansing van een toets, tenzij de kandidaat door zijn ouders/verzorgers geoorloofd afwezig is gemeld (bijvoorbeeld in geval van ziekte), vervalt het recht op herkansing van die toets. Het inhalen van een herkansing is dus alleen mogelijk bij geoorloofde afwezigheid.

In uitzonderlijke gevallen kan de schoolleiding in overleg met de diplomacommissie van de herkansingsregeling afwijken.

1.11 Mededelingen beoordeling schoolexamen

Voordat de eindtoetsen beginnen, ontvangt de kandidaat via de mentoren op de laatste schooldag (LSD) een cijferlijst. Hierin staat aangegeven welke cijfers de kandidaat heeft behaald voor het schoolexamen en welke beoordelingen er zijn ontvangen voor de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld.

Als de kandidaat en/of ouder(s), voogd(en) of verzorger(s) een fout constateren in de cijferlijst, dan kan dit tot uiterlijk twee dagen na het uitdelen van de cijferlijst gemeld worden bij de examensecretaris. Na een eventuele aanpassing wordt de cijferlijst dan definitief.

1.12 Bewaarplicht

Bewaren van examenwerk

Al het gemaakte examenwerk wordt op school beveiligd bewaard tot zes maanden na de diplomering. Hieronder vallen alle gemaakte PTA-onderdelen: schriftelijke toetsen, werkstukken, verslagen, praktische opdrachten (eventueel door middel van foto's of video-opnames), opgenomen mondelinge examens. Na de bewaartermijn wordt het werk gewist of aangeboden aan externe archiefvernietiging.

1.13 Profielwerkstuk vmbo-tl/vmbo-gl

Naast het schoolexamen en/of de eindtoets, omvat het schoolexamen voor de vmbo-gl- en vmbo-tl-leerlingen ook een profielwerkstuk. Dit is een werkstuk waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn op een thema uit het profiel dat de kandidaat gekozen heeft.

Op de Leon van Gelder is ervoor gekozen om het profielwerkstuk in jaar 3 af te ronden. In uitzonderlijke gevallen kan de schoolleiding in overleg met de diplomacommissie van deze regeling afwijken. In dit geval wordt door de leerling in overleg met de mentor een plan van aanpak opgesteld, waarin in ieder geval wordt aangegeven wat de nieuwe deadline wordt. Dit plan van aanpak wordt daarnaast ook opgenomen in het digitale dossier van de leerling.

Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een 'onvoldoende', 'voldoende' of 'goed'. Indien het profielwerkstuk met een onvoldoende wordt beoordeeld, zal de kandidaat het profielwerkstuk moeten aanpassen voor een voldoende, omdat hij anders niet kan slagen.

Omdat op het diploma de titel van het profielwerkstuk wordt vermeld (en daarbij ook de beoordeling die de kandidaat heeft ontvangen), is het belangrijk om goed over dit onderwerp na te denken.

1.14 Toelating tot de eindtoets

Het bevoegd gezag, het College van Bestuur van Openbaar Onderwijs Groningen, stelt de kandidaat in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindtoets af te leggen.

Een kandidaat kan slechts worden toegelaten tot de eindtoets, indien voor dat vak of die vakken waarin hij een eindtoets wil maken, het overige deel van het schoolexamen, en de eventuele bijbehorende handelingsdelen, zijn afgerond. Daarnaast moet de kandidaat ook aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Maatschappijleer in klas 3 is afgesloten met een cijfer. Dit cijfer telt mee in de zak-/slaagregeling.
- Het vak 'lichamelijke opvoeding' is beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'.
- In het geval van de gemengde en theoretische leerweg: het profielwerkstuk is met een 'voldoende' of 'goed' beoordeeld.
- Voor kandidaten zonder wiskunde in het pakket geldt, dat zij daarnaast ook het schoolexamen rekenen 2F moeten hebben gemaakt.